

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 17 (6830)

• Trešdiena, 1998. gada 4. marts

• Cena Ls 0,18

ZINAS

■ Trešdien rajona pirmsskolas ieštāju darbinieki devās uz Livānu bērnudārzu «Rūķīsi», kur iepazinās ar Sorosa fonda — Latvija programmas «Pārmaiņas izglītībā» projektu «Soli pa solim», ko izstrādāja šī dārziņa darbinieki. Projekts guva fonda atbalstu, tā īstenošanai bērnudārzam piešķirtas mēbeles, rotaļlietas, grāmatas. Auzdinātājas Irēna Strelkova, Valentīna Gavare, Ruta Petrovska, Gaida Jaudzema ciemiņiem parādīja, kā projekts izpaužas. Nodarbības bērniem notiek centros, piemēram, «Ziniši», «Celtniecība», «Matemātika», «Tēlotājmāksla» un citos, kuros bērni ik rītus paši izvēlas.

■ Piektdien Madonas rajona Meirānu pamatskolā notika izcilā latviešu solista Jāņa Zābera piemiņai veltītā zēnu vokālā konkursa «Aiviekstes lakstīgalas» otrā kārtā. Piedalījās 44 dalībnieki no Latgales un Vidzemes rajoniem. Vērtēšanas komisiju vadīja Latvijas Nacionālās operas solists Kārlis Miesnieks.

• Otra vietu ieguva Mārtiņš Valainis no Aglonas vidusskolas, skolotāji Iveta un Mārtiņš Soldāni. Raitis Rode no Livānu 1. vidusskolas (skolotāja Ilona Balaško), Mārtiņš Kairāns un Artūrs Kasickis no Pelēču pamatskolas (Romualds Kairāns) saņēma pārsteiguma balvas par interesantu dziedājumu, bet Edijs Pastars no Priekuļu pamatskolas (Anita Fedotova) — saņēma atzinību par dziedājumu latgalu valodā. Zēniem bija iespēja aplūkot arī J.Zābera muzeju.

■ Organizācijas «Glābiet bērnus» ievērību ar aktīvu darbošanos guvusi Preiļu rajona nodaļa. Tā no organizācijas saņēmusi krāsu televizoru, kā arī datortehniku — datoru, printeri. Rajona nodaļa nolēma šo dāvinājumu nepaturēt, bet pēc saskaņošanas ar skolu valdi nolēma atdāvināt skolām. Un tā krāsu televizoru «Glābiet bērnus» rajona nodaļa atdeva Gailišu pamatskolai, bet datortehniku — Priekuļu pamatskolai. Pēc skolu valdes informācijas rajonā ir septiņas skolas, kurās nav datoru.

■ Organizācijai «Glābiet bērnus» adresētais humānais sūtījums no Dānijas ar rajona nodalas starpniecību nonācis arī Preiļu slimnīcā. Tas ir — sešas lielas un trīs mazas kastes ar daudziem tūkstošiem katetru. Latvijas organizācijai «Glābiet bērnus» Preiļu slimnīcas galvenais ārsts Jānis Anspoks nosūtījis pateicības vēstuli par vērtīgo dāvinājumu.

L. Rancāne

■ Livānu pilsētas dome piešķirusi Ls 290 deju kopai «Silava». No šīs naujas Ls 90 paredzēti kasešu magnetofona un Ls 200 meiteņu kleitu iegādei. Līdzekļi piešķirti no domes budžeta sakārā ar LR Dziesmu un deju svētkiem.

■ Individuālais uzņēmums «Asija» nomās Livānu pilsētas kultūras nama telpas līdz 2005. gada 30. jūnijam. Pēc izsludinātā konkursa par telpu nomu Livānu pilsētas dome noslēdza ligumu ar šo uzņēmumu par telpu iznomāšanu 70 kv.m. platībā, nosakot nomas maksu Ls 0,50 par 1 kv.m. iznomājamās platības.

M.Dziesma

Rajona padome — par mata tiesu no ugunsgrēka

1. marta vakarā Preiļu rajona padomes ēkā spēcīgā vēja izraisītās elektrosprieguma svārstības bija par iemeslu tam, ka pirmā stāva vestibilā neizturēja savu laiku nokalpojusī elektroinstalācija. Vadi sāka kust, un garderobes telpā no griestiem uz grīdas nokrita un saplisa apgaismes kermenis.

Kā «Novadnieku» informēja rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, ēka nodota ekspluatācijā 1959. gadā. Kopš tiem laikiem elektroinstalācija nav mainīta. Toties slodze daudzāk pieaugusi, gandrīz katrā kabinetā uzstādīti datori un citas ierices. Bieži esot jūtama karšošu vadu smaka.

Arī pagājušajā gadā padomē bijuši nepātikami gadījumi — sprieguma svārstību dēļ sadeguši vairāki kompjūteri.

Šoreiz, paldies Dievam, ugunsgrēks neizcē-

lās, jo nelaimi laikus pamanīja nakts dežurants. Bet ja lampa nokristu kādā no kabinetiem, kur uz grīdas ir paklāji, bet uz galdiem daudz viegli uzziesmojošu priekšmetu, zaudējumi varētu būt lieli, uzsvēra Aina Pastore.

Akciju sabiedrība «Komunālprojekts» apsekojusi padomes ēku, atklāts daudz defektu elektroinstalācijā. Izgatavots arī projekta uzdevums un izmaksu aprēķins padomes ēkas iekšējo elektrotīklu rekonstrukcijai un remontdarbu veikšanai. Izmaksu kopējā summa ir 41 tūkstotis latu. Pēc instalācijas nomainīšanai būs nepieciešami telpu remonti par 6206 latiem.

Rajona padome aizsūtījusi lūgumu uz Ekonominikas ministriju. Iespējams, ka no privatizācijas fonda varēs saņemt nepieciešamo naudu rekonstrukcijai un remontam.

L.Kirillova

Sniedz padomus zemniekiem par cūkkopību

Rajona zemnieki noklausījās speciālistu padomus cūkkopībā. 24. februārī rajona padomes zālē par pareizu cūku ēdināšanu, šķirnēm, krustošanu stāstīja speciāliste no LLKC Anita Leitāne.

Speciālists no Holandes iepazīstināja rajona zemniekus ar to, kādam ir jābūt fermu aprīko-

jumam, kā pareizi jāiekārto aizgaldi, kā rationāli jāizmanto barība un jāveic dzirdināšana, stāstīja arī par mikroklimatu kūti.

Uz semināru bija ieradušies 43 zemnieki, visvairāk no Rožkalnu, Rožupes, Rudzātu, Stabulnieku, Jersikas pagasta.

M.Dziesma

Jautājet savu pašvaldību vadītājiem un deputātiem

Aprīt gads, kopš notika pašvaldību vēlēšanas, un pagastu padomes un pilsētu domes darbojas jaunā sastāvā. Tas ir pietiekams laiks, lai parādītu, kā tiek pildīti pirmsvēlešanu solījumi.

Šajā sakaribā «Novadnieks» plāno organizēt intervijas, kurās uzdot jautājumus savu pašvaldību vadītājiem un deputātiem aicinām jūs, lasītāji un vēlētāji.

Zvaniet ik dienas, izņemot brīvdienas, no plkst. 10 līdz 11 pa tālr. 21759.

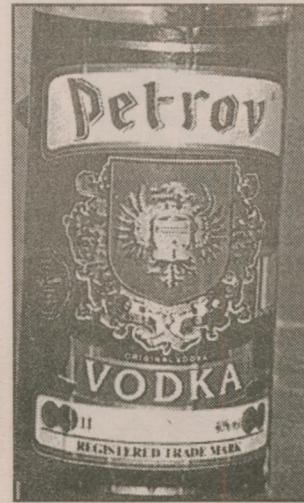
Policija rada zaudējumus «krutkas» ražotājiem

Pagājusi piektdiena bija melnā dieena spira tirgotājiem un «krutkas» ražotājiem Preiļos. Policija konfiscēja nelegāli sagādāto alkoholu, kā arī cigares. Tuvā šo faktu komentēja rajona policijas daļas priekšnieks Roberts Šņepsts:

— Veicot Preiļos operatīvos pasākumus, tirgū tika aizturēta persona, pie kuras policija atrada 248 pacīpas ar cigaretēm «Prima», ražotas Krievijā, 14 blokus ar cigaretēm «Klaipēda», kas nākušas no Lietuvas kontrabandas ceļā, septiņus blokus ar cigaretēm «Prima», cigaretēs ar filtru, kas ievestas no Ukrainas, kā arī desmit blokus Baltkrievijā ražotu cigarešu. Tāpat arī 24 litra tilpuma pudeles ar spiritu, kā arī ar ūdeni atšķaidītu spiritu un sapildītu pudelēs, kam virsū etiķetes «Kutuzov», «Gorbačov», «Petrov». Tās pildītas Preiļos, etiķetes līmējas nost, bet «Petrov» pudeļu pildījumam pat ūdens nemeta ne no sevišķi tīras ūdenstilpnes, jo ir ar duļķem. Vainīgais, kas ir Preiļu iedzīvotājs, aizturēts, bet diemžēl par šo pārkāpumu kriminālatbildība nevar iestāties, un viļš tiks cauri ar administratīvo sodu, kā arī šīs produkcijas konfiskāciju. Mašīnu, kas šo nelegālo preci veda uz tirgu, aizturēja ekonomiskās policijas inspektors Ivars Baško, iecirkņa inspektori Vairis Lozda un Vilis Patmalnieks.

Piektdien notika operācija «Profila», kuras laikā tika pārbaudīti daudzi transportlīdzekļi, arī tādas vietas, kurās varētu notikt kaut kādi sabiedriskās kārtības noteikumu pārkāpumi. Pagājušā nedēļas laikā Preiļos tas nebija vienīgais «ķēriens». Konstatētas četras nelegālas alkohola tirdzniecības vietas.

L. Rancāne
J.Silicka foto

• Uz veselībām,
preilieši!

LIVĀNU PILSESTAS
BIBLIOTEKA

«NOVADNIEKS» — LASĪTĀJS

Jūs vēlaties paziņot par kādu interesantu notikumu vai nebūšanām savā pagastā, pilsētā? Jūs vēlaties ar avizes starpniecību saņemt atbildi uz Jūs interesējošu jautājumu? Zvaniet «Novadniekiem» ik darbdienu no plkst. 10.00 līdz 11.00 pa tālruni 21759.

Jautājums. Kāda ir Līvānu jaunrades centra programma, mērķi?

Atbild Līvānu bērnu un jauniešu centra direktore Valentīna Poikāne:

— Līvānu bērnu un jauniešu centra mērķis ir nodrošināt bērnu brīvā laika saturīgu pavadišanu, veicināt jauniešu arodzīvīti, izkopt bērnu un jauniešu spējas, talantus un individuālās intereses. Tas noteikts Līvānu bērnu un jauniešu centra nolikumā, ko apstiprinājusi pilsētas dome 1996. gada 9. februārī un kas atbilst Likumam par izglītību. Mērķis tiek sasniegts, īstenojot katru pulciņu mācību un audzināšanas programmu, ko izstrādā attiecīgā pulciņa skolotāji, nemot vērā bērnu vecuma īpatnības un intereses, kā arī organizējot kultūrizglītojošus pasākumus pilsētas un tuvāko apkārtnes skolu bēriem un jauniešiem, piedaloties rajona, novada, valsts mēroga pasākumos. Tie saskaņoti ar Valsts jaunatnes iniciatīvu centru Rīgā un vietējo pašvaldību. Ja jautājuma uzdevēju interesē attīstības perspektīvas, lūgums zvanīt pa tālruni 42581 vai griezties personīgi Līvānu bērnu un jauniešu centrā Rīgas ielā 4 b.

Jautājums. Vai jāmaksā zemes nodoklis par starpsaimniecību meliorācijas novadgrāvi, kuru apkopj melioratori?

Atbild Lauksaimniecības departamenta meliorācijas daļas direktora vietnieks Vladislavs Ūgainis:

— Noteikti nē. Meliorācijas novadgrāvis kā meliorācijas būve, kas ir valsts īpašums, pat nedrīkst būt iemērīts zemes platībā. Bez tam josla 10 metru platumā, mērot no grāvja augšējās malas, ir noteikta kā platība ar ierobežotu izmantošanu. Tas nozīmē, ka šajā joslā pēc vajadzības melioratori veic meliorācijas būves kopšanas darbus. Īpašnieks šo platību var izmantot tikai tādiem mērķiem, kas nenestu zaudējumus. Viš tajā nevar iesēt ziemājus, vai audzēt cukurbetes un tamlīdzīgi. Tādēj par šo desmit metru plato joslu ar ierobežotu izmantošanu noteikts mazāks nodoklis. Tā kā šajā jautājumā nav norādīts pagasts, nevar atbildēt precīzāk. Taču jebkurā pagastā ir zemes plāni ar visām valsts būvēm, tās pārzina arī mērnieks. Iespējams, ka tās neņem vērā speciālisti, kas aprēķina nodokļus.

Citādi tas ir attiecībā uz iekšsaimniecības vai koplietošanas grāvjiem.

Atbildes sagatavoja L.Rancāne

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pīzelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī. Reģistrācijas apliecība nr. 000701018. Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks». Direktore Tamāra Elste.

Izdevēja un redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktorei), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fax 21759. Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetspiedums.

Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4600. Pasūtījuma indekss 3033.

Parāds nav brālis,

Puse parāda jāsamaksā līdz apkures sezonas beigām

Rakstiskajā brīdinājumā un vienošanās dokumentā ar domi, ko paraksta komunālo maksājumu parādnieki, tas ir galvenais punkts. Ja šī vienošanās netiek pildīta, pastāv reāla iespēja, ka lieta tiks nodota tiesai.

Situācija katrā gadījumā ir atšķirīga. Par to pārliecinājās arī «Novadnieks».

Pirmais gadījums. Trīsistabu dzīvokli pierakstīta S.K. ģimene, kurā ir pieci cilvēki.

Parāds — 308 lati. Trīs skolas vecuma bērni dzīvo laukos pie vecmammas un tur arī apmeklē skolu. Arī vīrs dzīvo laukos. Lai gan sieva strādā un saņem sešdesmit latus, pēdējo mēnešu laikā nav maksāts ne par īri, ne siltumu.

Gimene uz domi bija izsaukta jau pagājušā gada oktobrī, kad solījās regulāri veikt kārtējos maksājumus un ik mēnesi vissmaz desmit latu apmērā segt ie-krajušos parādus.

Otrais gadījums. G.F.-M. ģimene pierakstīta trīsistabu dzīvoklī, tajā pastāvīgi dzīvo tikai pats atbilstīgais īrnieks, kurš ir otrs grupas invalīds. Pieaugašie bērni mitīnās citur, lai gan pierakstīti pie večākiem. Protams, saņemot invaliditātes pensiju, uzturēt trīsistabu dzīvokli ir sarežģīti pat tajā gadījumā, ja lauku mājās iespējams nobarot kādu buļļuku vai pārdot nedaudz pīena.

Arī šī ģimene uz domi aicināta atkārtoti. Līdz 15. aprīlim jāsamaksā puse no parāda, kas šajā konkrētajā gadījumā šķiet visai nereāli.

Trešais gadījums. I.J.F. ir bezdarbniece, vīrs strādā mēbeļu kombinātā «Ozols». Divistabu dzīvokli kopā ar bēriem mitīnās divi skolas vecuma bērni. Parāds par apkuri sniedzas jau trešajā simtā latu. Kā atzīst dzīvokļa īrniece, samaksāt to nav iespējams.

Dzīvoklī jau vairākus gadus ir iemūrēta plīts, kas apsilda ne tikai virtuvi, bet arī vienu no istabām. Tātad ir iespējas atteikties no centralizētās apkures, līdz ar to arī samazināt izdevumus par dzīvokļa uzturēšanu.

Ceturtais gadījums. A.M., kura ģimene dzīvo divistabu dzīvoklī, uz domi bija izsaukta pagājušā gada septembrī. Kārtējais uzaicinājums uz domi un brīdinājums, ka var tikt ierosināta lieta tiesā par parādu piedziņu, izrādījās iedarbīgs. Kripta daļa no parāda par siltumu jau samaksāta, līdz apkures sezonas beigām A.M. solījās samaksāt arī atlikušo.

Piekta, sestā un visas pārējās situācijās

jas bija zināmā mērā līdzīgas. Vismaz viens no ģimenes locekļiem — ilgstošs bezdarbnieks, ienākumi ir krietni mazāki par iztikas minimumu, parādi par īri un komunālajiem maksājumiem krājušies mēnešiem un gadiem.

Taču lietai ir arī otra puse

Praktiski neviens no īrniekiem nav meklējis iespēju lielos labiekārtotos dzīvokļus samainīt pret mazākiem vai pret nelabiekārtotiem. Vairākās mājās netiek izmantotas iespējas atteikties no centrālapkures un iebūvēt krāsnis ar malkas apkuri.

Rodas iespāids, ka cilvēki gluži vienkārši gaida. Varbūt pavasarī, vasarā radīsies kāds gadījuma darbiņš. Varbūt dome nāks un samūrēs krāsnis. Varbūt pilsētas budžetā atrādīsies naudiņa komunālo maksājumu dotēšanai.

Bet domei naudas nebūs. Un darba piedāvājumu arī neviens uz paplātes neatnesīs. Protams, namu pārvaldē ir savākta informācija par to, kaš un kādus dzīvokļus vēlas mainīt pret mazākiem vai lielākiem. Parādniekiem šādas iespējas tiek piedāvātas, bet tikai nedaudzi tās arī izmanto.

Kur jūs esat, deputāti?

Kādā no iepriekšējām domes sēdēm deputāte Aina Iljina, kura vada arī pilsētas dzīvokļu komisiju, aicināja savus kolēģus atnākt un kādreiz arī paklausīties, ko saka komunālo maksājumu parādnieki. Kā raud sievas, kuru vīri ir bezdarbnieki. Kā cilvēki nervozā uzbudinājumā, neizvēloties vārdus, izsaka savas domas par ekonomisko situāciju pilsētā. Kā visi mēģina kā pie glābšanas riņķa turēties pie cerības, ka atrādis darbu, ka varēs samaksāt parādus.

Inga Vilcāne atzina, ka, izņemot domes priekšsēdētāju Vladimиру Ivanovu un deputāti Ainu Iljinu, kurai tas ir praktiski viens no darba pienākumiem, neviens no domniekiem šajās sanāksmēs nav piedalījies. Laikam pārāk aizņemti. Iespējams, ka tā arī ir, jo nākamās pašvaldību vēlēšanas vēl aiz kalniem. Un tāpēc arī nav nekādas vajadzības iedziļināties bēdās, nelaimēs un izmisumā.

Pilnīgi iespējams, ka šie cilvēki, kuri tagad nezina, kā tikt galā ar savām problēmām, pirms gada lasīja tagadējo deputātu pirmsvēlēšanu programmas, cerēja un vēlēšanu dienā atdeva savas balsis par tiem, kuri tagad pat nevēlas dzirdēt par viņiem.

L.Kirillova

«Lielās balvas» trešā kārta

25. februārī Preiļu 2. vidusskolā notika jauno vieglatlētu rajona sacensības «Lielā balva». Piedalījās vairāk nekā 140 skolēnu no 12 rajona skolām. Par sacensību uzvarētājiem kļuva: D grupā

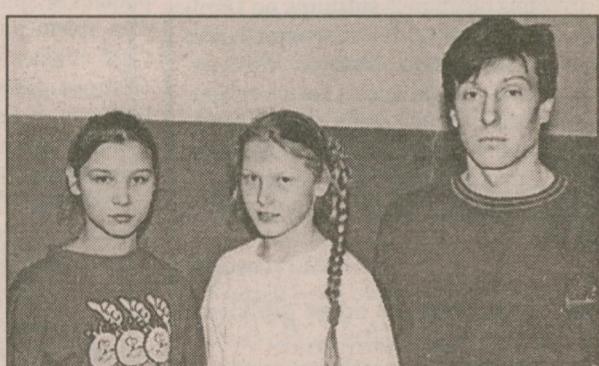

● Vitālijs Jekimovs gatavojas lēcienam. J.Silicka foto

Daiga Sparāne (Preiļu 1. pamatskola), Liene Ruzīte (Līvānu 1. vidusskola), Vitālijs Jekimovs (Preiļu 2. vidusskola); C grupā māsas Daira un Zane Liniņas (Preiļu 1. pamatskola), Juris Nikiforovs (Preiļu 1. pamatskola). Sacensību laikā uzstādīti četri rekordi: D grupā meitenēm A. Višķere no Riebiņu vidusskolas pildumbumbas mešanā — 15,05 metri, zēniem — V. Jekimovs 30 metru skrējienā — 4,59 sekundes un tālēkšanā — 4,61 metri, C grupā meitenēm — D. Liniņa tālēkšanā — 5,07 metri.

Sacensību rīkošanai līdzekļus piešķīra Preiļu dome, kā arī jau otro gadu tās sponsorēja Volkova individuālais uzņēmums.

A.Podscojjs,
Preiļu 2. vidusskolas skolotājs

● Daira un Zane Liniņas ar fizikultūras skolotāju Jāni Ondzuli.

● Līvāniete
Liene Ruzīte — viesa no labākajām sportistēm sacensībās «Lielā balva».

PŪRA LĀDES

LAIKRAKSTA «NOVADNIEKS» IELIKUMS

Nr. 5

Himna lauku pirtij

Kopš sensiem laikiem latvieši mazgājušies pītis. Paraknājiet savos atmiņu kambaros! Gan jau kādā kaktinā noslēpušās ainas, kas pat iesikstējušiem pilsētniekim liek sapnaini pievērt acis un nostalgiski pasmaidit, kavējoties tajā pievakarē, kad gājāt uz Pirti. Tā nav drukas klūda — vārdu Pirtij rakstīju lielo burtu priekšā speciāli. Pirts, tāpat kā baznīca, ir svēta vieta. Katram no mums vismaz reizi mūžā gadījies būt šajā svētvietā. Un no šīs reizes palikusi prātā lielā Pirti iešana.

Atceros kādu sestdienas vakarā savā bērnībā. Dzīļa un spēldzīga ziemā, kad lausks rībināja gar mājas un klēts pakšķiem tā, ka tuvējos krūmos pat atbalss noskanēja. Māte piesmēla pāris spaiņus gandrīz vāroša ūdens no milzīgā katla uz plīts un, ielaizdama baltu garaiņu mākonī istabā, aizsteidzās uz pīti.

Kad, milzīgā vecāsmātes lakatā ievištīta, tuntuļoju pa mēness apspīdēto taciņu uz pīti, sals tik nejau-

ki knieba degunā, ka man likās — tūlit, tūlit no apsnigušās salmu kaudzes izskries

apsarmojojis vīrinš un ar savu sudraba cirvīti trāpis man taisni pa nosalušo snipi.

Pirts sagaidīja ar aizkvēpušu mazmazitītu lodziņu, caur kuru kā sarkana vilka acs mirguļoja petrolejas lampas uguntiņa. Un tas karstums, tas trakais, nejaukais karstums, kad tu, cilvēkbērns, nezini, kur dēties. Vienīgais glābiņš mesties četrāpus pie durvīm, kur caur mazu spraudziņu no āra nāk veldzējošs vēsums.

Pīc laiciņa paliek vieglāk. No durvju priekšas pārceļos uz soliņa. Bet tad atkal cita nelaimē piemetis — acis asaro un rīklē sūrst. Māte bar, sak, ko nu izdomājot — tik mīksta un maiga pirts tēvam šoreiz izdevusies. Nefidz arī aukstais ūdens no balījiņas, ar ko seju aprasināt. Un tad jau laikam arī spruka valā lielais brēciens, jo neko vairāk no mazgāšanās neatceros.

Atjēdzos no stingra klauvējiena pie pīta durvīm. Dzirdi, lausks nāk, teica māte. Un man ar joni mute bija ciet. Taču izrādījās, ka tur tēvs bija nācis man preti. Atkal satuntulotā biezajā lakatā, tikai šoreiz jau tēvam klēpī, devos ziemas nakti.

Kas tas bija par skaistumu debesis — trīsuļojošu zvaigžņu, ka piesēts. Sniega vizuļiem viss ābeļdārzs, visi lauki pilni. Un aukstumu nemaz vairs nejūt, tik maigs un dzestrs gaiss ieplūst nāsis. Nez kāpēc likās, ka smaržo pīc apelsiniem. Tagad es teiku — pīc dienvidaugliem. Bet toreiz jau padomļaika bērni

neko vairāk par apelsiniem nepazina.

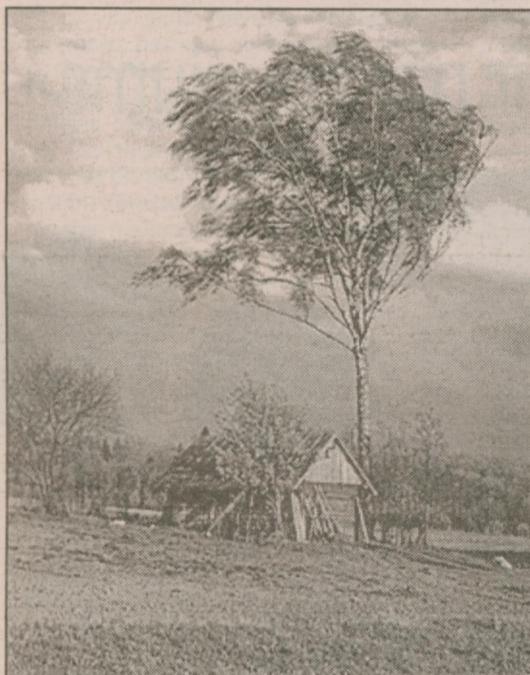
Kur tie gadi, bet ziemas nakts smarža pīc pīts manā atmiņā palikusi tikpat svaiga. Un, kad krietnā aukstumā izeju laukā, jūtu — atkal smaržo pīc apelsiniem. Jā, sen nav būts vecajā lauku pītiņā...

Šo «Pūra lādi» aizpildījām ar to, kas gadu simtiem latviešiem bija neatņemama dzīves sastāvdaļa. Pīti iešana, pēršanās, bērnu saņemšana, gaļas žāvēšana, alus brūvēšana un vēl daudz kas citi. Ne velti tautā saka — pīts ir zemnieka dakteris. Ja nebūtu pīts, tad visi dakteri brauktu zelta ratiem.

Pirms atvērsiet «Pūra lādes» vāku, ielūkojeties šajos attēlos. Tikai sešas pītiņas no daudzajiem simtiem mazo svētnīcu, kas diķu un ezeru krastos satupušas visos mūsu rajona pagastos. Pie visām laukā mājām. Uz katru ir iemīta taciņa. Ik sestdienas vakarū pa apkārtnes laukiem aizvijas pelēki dūmu mutuļi.

Sniegos ieputinātas, pienēziedu ieskautas vai rudens vēju appūstas, bet Latgales lauku pītiņas pilna savu svēto pienākumu. Tādas šis mazās svētnīcas caur fotoobjektīvu ieraudzījis Igors Pličs. Varbūt kāds no to saimniekiem pat nebūs pamanijis, ka viņa pītiņa fotogrāfija nolūkota. Bet tāpēc jau nejems ļaunā, vai ne?

Lidija Kirillova

● Ja ūdens dabū vārīties, tad ar to vairs nevar pīti gājējiem mazgāties, citādi dabū niezuli. Ūdens paliek atkal labs, ja viņā ie-met bērza ogles.

● No pīta atnācis nedrīkst dzert, kamēr nav kādu druskā ēdis, citādi paliek aizmāršīgs.

● Ja sestdienas vakarā pīti atstājot spai-ni ar siltu ūdeni un iekšā slotu, tad Laima nākot mazgāties. Atstājējam viņa būšot palīdzīga.

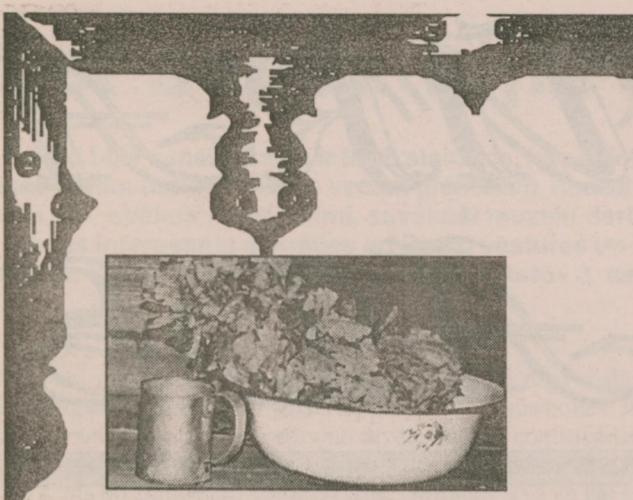
● Pie pīta arī senos laikos parasti auga vītols, Māras koks, kur Māra dienvidū, kad visi guļ, kādreiz iesēstas, suķā matus, kuļ sviestu un noslauka rokas vītola lapās, tādēļ tās spīdīgas.

● Kad bērnu pīmo reizi pīti per, tad vispirms tam jāsīt pa muti, lai viņam drēbes neplīst; ja sit pa pakaļu, tad bērns noplēš daudz drēbu.

● Ja pīti peroties, kādam palikusi no slotas lapiņa uz muguras, tad to vajag klusām noņemt un apēst: tad aitām ir jēri pa pāriem.

Katreiz, kad skatiens nogurst no Aglonas šosejas rāmā tecējuma, un beidzot prieži var apsveicināties ar ieraudzito Ciriša ezera līci, nevar nepamanīt piekrastē apmetušos omuligu un modernu pirtinu. Kas meklē, tas atrod, un pienāk arī tāda reize, kad pirts saimnieci Zinaidu Gatiņu pēc darba Aglonas pagasta bērnudārzā vizinām mašinā uz viņas mājām un uzprasāmies paciemoties jaukajā pirtiņā.

Dzivojuši ar vīru Jāni un abām meitām Inetu un Ivetu dzīvoklī pagasta centrā, tad pārēšušies uz šīm, viratvā būvētām, mājām, stāsta Zinaida. Pirms trim gadiem vīrs kēries pie pirts celšanas, un tā tapusi ar izdomu un vērienu. Jāņa dzimšanas dienā pirms diviem gadiem iesvētīta — puiši metuši garu, pērušies un slavinājuši cēlāju, mikst ūdeni un labu alu arīdzan. Jo ar tādu domu būvēta, ka noderē gan miesas un vešas šķistišanai un beršanai, gan būs gana ērta samirkšiem un nosalušiem jānbērniem ziemeļnieciski vēsajās jūnija naktis. Un pirts priekšina ne reizi vien jau kalpojusi kā banketa zāle. Nu Zinaida saka, ka

lauku sievietes dzīve bez kārtīgas pirts nav iedomājama. Pirtij vīrs pievadījis elektību, un tā pirts priekšinā var darbināt velas mazgājamo mašīnu. Pa rokai mīkstais Ciriša ūdens. Tik mīksts un tik labi skalojas drēbes, stāsta saimniece, ka arī visu ziemu viņa skalojot ezerā. Lai nesaltu rokas, uzvelk cīmdu, bet tiem vīrus — gumijas cīmdu, lai nemirkst.

Kurinātāja galvenokārt Zinaida pati, vīrs pienešot ūdeni. Bet vasarā tāpat silti, ūdeni varot uzsildīt uz gāzes plīta istabā. Mājas sievietēm pirts lejavagoties vai katru dienu, te mati mazgājami, te kāds drēbes gabals. Gatiņi neskauž savu labumu arī citiem, sestdienas pirts dienas protot novērtēt arī kaimiņi. Rekords bijis 19 pērājos vienā sestdienā. Arī 97 gadus vecs, mazmeitās atvests tētiņš. «Ak, Jēzu, cik labi šeit nomazgājōs,» teicis vecais vīrs. Kā tad, jo par visu padomāts. Ir lāvas, ir akmenē krāvums gara uzmešanai, izlietotie ūdeni paši aiztek, saimniece cenšas kurināt ar bērza malku, ir liela tvertne ūdens karsēšanai.

Gimenes galva nav pielicis punktu pirts labiekārtošanai. Otrais stāvs pagaidām tiek iz-

mantots kā vieta veļas kaltēšanai, bet paredzēts ierikot vasaras istabīnas meitām. Kā tik nu būs, kad māte nepieskatīs meitas? Bet laikam nav ko bažīties, jo no ceļa un pagalma puses svešniekiem nav ko domāt tikt līdz pirtij. Arī mēs riskējām izķāpt no mašīnas vienīgi tad, kad neganto mājas sargu saimniece iespējēja kori-

dorā, no kurienes viņš kopīgi ar otru, kas bija pagalmā kēdē piesiets, sirdīgi izteica visu, ko par mums domā. Bet jaunība ir jaunība. Vienmēr atradies drosmīnieki. Kā tie puši pērn-

vasar, kas ezeru šķērsojuši caurā laivā, un pirms atpakaļ brauciena tumšajā vakarā gājuši aizņemties sērkociņus, ar ko ceļu un airus apgaismot.

Ap pirtiņu trenkājas visi vēji. Ir tie, pāri eze-

ram, ir no ziemelpusēs nākdami, ir mīkstāki, tie,

kas no nokalnītes novejas, iepriekš aptecējuši

riņķi dzīvojamajai ēkai, kur jumts vīrs galvas

gan Jāņa, gan viņa brāļa ģimenei. Bet iekšā

nejut ne pūtēja. Baļķu salaidums ciešs, sprau-

gas ar sūnām aizdrīvētas. Saimnieks iecerējis jau tuvākajā laikā dēļu segumu sienām. Meiteņu salasito zāļu slotīnas — saltas mētras, citronmētras, asinszāles, pelašķi piepilda telpu ar savdabīgu aromātu. Viņām patīkot matus izskalot ar saules enerģijas piesātinātu augu uzlējumu.

Vienlaicīgi ar pirts labiekārtošanu Gatiņi sakop ezera piekrasti. Nozāģēti daži vecie kokī. Mazliet nostāk esošās laipas domā nojaukt, ierikot peldošo laivu piestātni, savest baltās smiltis. Arī pirts lauku mājā ir vieta, kur kārtīgs saimnieks prot likt lietā savu fantāziju un darbu.

«Katrā dzemības man ir pārdzīvojums»

Katrai no mums kāds dzimtas sieviešu stāstiņš atmiņā. Par vec- un vecvecmāmiņām. Kā cītreiz gadījies sirpi tik atmet sānis un rudu statā ēnā atlāstīs, kad bērniņš jau bijis klāt. Vai siena laikā. Ar citu sienā grābēju palīdzību brēkulītis priekšautā satīts, un laimīgais tētis no pjavas ne sienā vezumu, bet savu sagumušo sieviņu jauno auklējumu pārvēdis. Parasti tādiem stāstiņiem līdzi sekot nemaz tālīji nenoslēpts zemteksts, redz, kādas stipras un izturīgas sievietes bijušas, redz, otrā dienā jau atkal pie rudziem. Bet neglabā dzimta savā atmiņā tos stāstus ar ne tik laimīgām beigām, — neizdzīvoja samočītie bērni, par bāreniem palīka četri..., septiņi..., deviņi... Šodienas medicīna atzīst, ka katrai sievietei ir siksni, individuāls skaitlis, cik dzīvības viņas organismās var radīt, lai nepārkāpītu savas izdzīvošanas kritisko robežu. Radību stundai šodien vairs nekurina pirtīnas, uz kurām nostāk no saimes acīm un ausīm radīieces un bērnu saņēmējas vadīja jauno māti. Un vīri vairs nesezglo zīrgus, bet meklē tuvākos telefonus.

1. aprīlī aprītēs divdesmit gadi, kopš Preiļos, slimnīcas dzemību nodalā par vecmāti strādā Mārite Zīmele. — Katras dzemības man ir pārdzīvojums, — stāsta Mārite Zīmele. — Kad tās ir garī, es no jauna pārdomāju ikvienu mīkli, izanalizēju radību gaitu, cenšos iedomāties, ko varbūt vajadzēja savādāk.

Pirms diviem gadu desmitiem Mārite brauca uz Rīgu iestāties ķīmijas fakultātē, bet pēdējā mīkli izvēlējās vecmāšu skolu. Mācību laikā nemaz tā istīt ne piedomājusi par savu profesiju, apjausma par tās vienreizīgumu, atbildību, grūtumu un cildenumu nākusi vēlāk, tomēr šodien viņa saka, ka šo darbu savam mūžam izvēlētos vēlreiz.

Šajos gados uz Mārites rokām ar pirmo brēcīnu pasaulei par savu ierašanos pavēstījuši vissmaz pusotrs tūkstotis mazuļi. Atmiņā palikušas pāšas pirmās radības, ko jaunajai vec-

● Preiļu slimnīcas dzemību nodalas vecmātes (no kreisās) Jekaterina Loseva, Mārite Zīmele, Dagnija Novika un puisītis, kam pasaulē ienākt palīdzēja Mārite. Preiļu slimnīca — vienīgā un pirmā Mārites darbavietā. — Ar gadiem man nākusi atskārsme, cik ļoti mīlu savu darbu. Sevišķi tajās reizēs, kad redzu, ka bērniņš dzimst galdīts. Tad zinu, ka būs milēts, — saka Mārite. J.Silicka foto

mātei Preiļos nācās pieņemt. Pasaulē steigušies divi, divi puikas, pie tam tik ātri, ka ne-paspējusi ne ārstu pasaukt, ne nobities, jo tomēr pirmās «gunskristības» ar vairākiem bērniem nav gluži tas pats, kas viena mazula saņemšana. Arsts bijis patīkami pārsteigtis, ka viss izdarīts pareizi. No ārīmās neizīdzības smagākie gadījumi. Ne tik sen kādai māmiņai nav izdevies sagaidīt savus trīnius. Vēl ne-pienākot īstajam laikam, sākušies sarežģījumi. Nolemts operēt. Viens mazulis saņemts nedzīvs, abu pārējo dzīvību nav bijis lemts nosargāt. Ir pēdīvotas arī ļoti isas dzemības. Kaimiņiene ienākusi ātrajiem piezīvēt.

— Es pati devos viņai līdzi uz slimnīcu un tikvien kā paspēju pa taisno aizraut uz dzemību zāli, — atceras Mārite.

— Tagad bieži ir arī ģimenes dzemības, — viņa turpina. — Tēvi uzvedas ļoti labi. Tomēr iepiekš ir ļasagatavojas un jāzina, kā viss notiek. Atceros vienu pāri, kuri medicīniskos jautājumos orientējās tā, ka apjautājos, vai nav studējuši šo nozari. Visu bija izslasījuši enciklopēdijā. Šajā gadījumā vīrs patiesām ļoti daudz palīdzēja. Tomēr es brīnos par daudzu sievietu attieksīm. Mūsdienās, kad pieejams tik daudz speciālās literatūras, kad var noskatīties atbilstošas televīzijas pārraides, reti

kura sieviete ir sagatavojušies dzemībām. Viņas nāk ar domu, ka viss notiks pats no sevis. Būt gatavai nozīmē zināt, kas tas ir, kas sagaida. Viss nāk caur sāpēm un ciešanām. Es varu noglāstīt rociņu, pateikt miļu vārdiņu, bet sāpēs tik un tā. Darīt kaut ko, viņas prasa. Bet arī atsāpināšanas līdzekļi palīdz tikai līdz kaut kādai robežai. Priekšā vēl ir sāpes un tām jābūt sagatavotām. Tās laikam no Dieva noliktas. Jā, ir sievietes, kuras vēlāk apliecinā, ka tik trāki nemaz nebija. Taču man pašai, dēlam dzīmstot, likās, ka trākā vairs nevar būt. Bet kad man viņu ielika rokās, es jutu, ka esmu debesis. Pasaulē izmēģina veidus mazāk sāpigām dzemībām. Pieņem, ūdeni, vai arī sievietei esot dažādos ne-tradicionālos stāvokļos. Tam vajag atbilstoši iekārtotu dzemību nodalā, līdzekļus. Fizioloģiski pareizāk būtu sievietei atrasties tūpus, bet vai lai vecmāte rāpo ap viņu pa gridu? Esmu redzējusi šādām dzemībām īpaši iekārtotas vietas ar tam paredzētiem spoguļiem uz gridas.

Kad bērniņš ir klāt, kad uzliekū viņu mātei uz krūtīm, kad ieraugu viņas acīs asaras, tad ir brīnišķīga sajūta par to, ka neesmu pie viņas veļti stāvējusi tās stundas, vai to dienu, vai nakti.

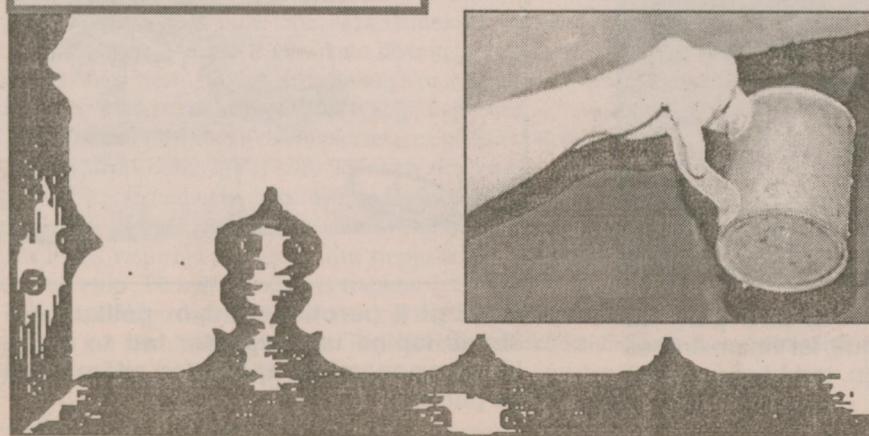

Pēc pirts. I.Pliča foto

Lūdzu tēvu, lai kur pirti,
Lūdzu vecas māmuliņas:
Nāc, vecā māmuliņa,
Man sieviņa sabrukusi,
Jau jostīnu atlaidusi
Devītā rakstīņā.

Ai, Dieviņi, ai, Dieviņi,
Karsta bija Laimes pirts,
Man matīni izapina,
Laimes pirts peroties.

Veiriņš man tyltu taisa
Nu ustobas da pertiņas.
Es atnesušu tev dēliņu
Skreivuotim mateņim.

Cilvēks pats koordinē savu dzīvi

— Vai vispārējais sieviešu veselības stāvoklis pēdējos gados ir mainījies uz vienu vai otru pusī?

— Es gribētu teikt, ka vairāk ir ielaistu un smagāku gadījumu. Tās sievietes, kas nokļūst slimīcas ginekoloģijas nodalā, ir ar smagākām saslimšanām nekā kādreiz, un tas prasa lielākus līdzekļus izārstēšanai. Bet apgalvot, ka saslimstību ir vairāk skaita ziņā, es nevarētu. Taču viena veida slimību — venērisko — skaits gan ļoti krasī palieinājies. Brīva dzīve, bīvas attiecības. Vairāk arī gadījumu ar stipri ielaistiem audzējiem.

— Gribu palūgt no jums padomus katra vecuma sievietēm. Un tā, — ģimenē maza meitīņa. Kādā viedā un kādā vecumā par viņas veselību jāsak rūpēties no dzimumu atšķirības pozīcijām?

— Jau pašā sākumā jāparādās psiholoģiskam akcentam, bēnam jāliek saprast dzimuma atšķirību, kad viņš sāk uzdot pirms jautājumus. Kad meitenē tuvojas padsmītīniecības gadiem, jāpastāsta par higiēnas iepriekšējām, lai būtu sagatavota un orientēta pārmaiņām organismā, mēnešreizēm, lai tās nenāktu kā psiholoģiska trauma. Mātes loma šādu sarunu risināšanai ir pirmajā vietā. Kontakt ar māti ir tuvāks un svarīgāks nekā ar skolotāju vai ārstu. Cik tālu un cik daudz bērnam ir jāstāsta intīmas lietas? Domas un viedokļi par to dalās. Taču jāstāsta tā, lai attieciņi gan regulāri lietojamas, gan arī vienreizējās, kurās lieto pēc tuvības, bet tās nav veselīgas. Pareizāk izvēlēties regulāri lietojamās hormonu tabletes. Tās pasargā no iekaisumiem, no ciklām traucējumiem, taču ne no venēriskām slimībām. Hormonālo preparātu klāsts ir ārkārtīgi liels, un katrai sievietei lietojamas vislabāk būtu izvēlēties pēc ārsta padoma atbilstoši viņas veselībai. Nevar iztikt ar aptiekā saņemto padomu, jo tur bieži ieteic dārgākos preparātus. Pasaulē šajā jomā iet uz priekšu. Top aparāti, un, iešķējot, par dārgu naudu tie kādreiz būs pieejami arī pie mums, kas sievietēm novērsīs daudz problēmu. Ar vienkāršu analīzi katru dienu varēs noteikt, vai ir jāizsargājas.

letes. Ir gan regulāri lietojamas, gan arī vienreizējās, kurās lieto pēc tuvības, bet tās nav veselīgas. Pareizāk izvēlēties regulāri lietojamās hormonu tabletes. Tās pasargā no iekaisumiem, no ciklām traucējumiem, taču ne no venēriskām slimībām. Hormonālo preparātu klāsts ir ārkārtīgi liels, un katrai sievietei lietojamas vislabāk būtu izvēlēties pēc ārsta padoma atbilstoši viņas veselībai. Nevar iztikt ar aptiekā saņemto padomu, jo tur bieži ieteic dārgākos preparātus. Pasaulē šajā jomā iet uz priekšu. Top aparāti, un, iešķējot, par dārgu naudu tie kādreiz būs pieejami arī pie mums, kas sievietēm novērsīs daudz problēmu. Ar vienkāršu analīzi katru dienu varēs noteikt, vai ir jāizsargājas.

— Sieviete sievietes gados. Smagos, nemehanizētos saimniecības darbos nodzinušās lauku sievietes, bez darba palikušās, ar bezcerigu dzērēju vīru pie sāniem gan pilsētnieces, gan laucinieces. Daļai sievietēm jau sejā rakstītas tas trūkums, ar ko viņas cīnās. Nemirdz acis, neskā smiekli. Nāk depresija, apnikums, nogurums un bezceriba. Vai nav tā, ka, šādi dzīvojot, arī veselība bēgšus bēg?

— Diemžēl esam nabadzīga valsts. Mūsu ģimenes nevar atlauties sievietēm darbu mehanizāciju, kā tas ir visā pasaulē. Ārstiem nākas redzēt sievietēm pārslodzes un to rezultātus. Katrai sievietei ir savā individuālā fizisko spēju norma. Varbūt reizēm jāpadomā, kā vārdā uzņemties sev nepanesamu darbu slodzi kūti, tīrumā, un ja vēl sabiedriskā doma prasa prast apšūt savu saimi, pa nakti cept pīrāgus un gatavot marinādes. Viena varbūt to var izturēt, bet otra nevar. Domāju, ka katrai sievietei jāspēj izjust, kad viņai sākas pārslodze. Bet dzīve, taču nereti tā ir ģimene, viņu spiež uz pārslodzi. Ir divas galējibas. Vienas strādā ar pārslodzi, citas nodzeras. Pārlieka organisma nodarbinātība, pārlieka fiziskā vai psihiskā

— Cilvēks pats koordinē savu dzīvi, bet medicīna to tikai papildina un palabo, — ar tādu rezumējumu sarunu par sieviešu veselību noslēdza ārsts ginekologs Juris Klaviņš, dzemdību, ginekoloģijas nodalā un sieviešu konsultācijas vadītājs Preiļos. J. Silicka foto

slodze novērtētie pie saslimšanām. Ne tikai pie ginekoloģiskām. Kura organismā ir vājākā vieta, tā saslimst visātāk. Pārpūlēšanās var pastiprināt arī ginekoloģisko iekaisumu procesus. Tomēr lielākoties pati infekcija tiek ievazāta, mainot dzimumpartnerus, ginekoloģiskiem iekaisumiem galvenais ieejas ceļš ir ascendējošais, tas ir, mikrobi organismā nokļūst, ieejot no apakšas uz augšu. Ja runā par audzējiem, tad dzemdes kakliņa vēzis pamatā arī izplatās vīrusa veidā dzimumceļā.

— Pienāk laiks, kad bērni ir lieli, pensijas gadi klāt, un klāt arī visādi pārslodzē sarežģījumi ar veselību. Ko jūs varētu ieteikt gados vecākām kundzēm?

— Pašlaik ir ļoti liels medikamentu pieplūdums sievietēm pārējas vecumā, kad ir sākusies preminopauze, menopauze. Katrai sievietei šis laiks ir individuāls, bet problēmas ar veselību stipri līdzīgas. Pieaug sūdzības par sirds un asinsvadu sistēmas slimībām, biežāk rodas kaulu lūzumi, jo sievietēm šajā laikā veidojas hormonālā disbalansētība. Taču tagad ir radīts pietiekoši daudz subsidējošas dabas medikamentu, kas satur hormonus šim periodam. Aptiekās to papilnam. Taču tie ir dārgi, un izmaksā vēl vairāk nekā kontracepcijas līdzekļi. Taču, ja sieviete var atlauties mēnesi iztērēt sešus septiņus latus šī profila medikamentiem, jāsaka, ka viņai klimaktērija periods raizes neradīs. Gribu šeit teikt par sievietēm veselību apkopot. Tā ir atkarīga no tā, cik kura sevi saudzē, prot saplānot darbu, slodzi mainot ar atpūtu, no higiēnas ievērošanas, no veselīga uztura, un ļoti lielā mērā no profilakses. Reizi gadā, bet divos — obligāti katrai sievietei ir jāzīst ginekologa pārbaude.

! ! !

Pagājušajā gadā Preiļu slimīcas dzemdību nodalā bija 252 dzemdības. Piedzima 253 bērni. Gada laikā izdarīti 189 legālie aborti, notikuši 32 spontānie, 13 gadijumos grūtniečība iekšēji beigusies, neskaidras izcelsmes aborti — seši.

Bērnus atrod kāpostos...

Mārītes Kasparānes foto (Rēzeknes raj.)

Pilsētniekiem — sava «pirts»

Laiskajiem pilsētniekiem civilizācija liegusi ko brīnišķīgu — apmierinājumu un jauko pašsajūtu pēc kārtīgas pirts. Toties dzīvokļos parādījusies vanna. Lai gan Livānos karsts ūdens daudzdzīvokļu namos nav manīts jau vairākus gadus, lai arī Preiļos šoziem vannas istabas skumst pēc karsta ūdens burbuļošanas krānos, daudzi ir atraduši izeju. Nemazgājies jau nedzīvosi, un pilsētnieki pēk ūdens sildītājus.

Lūk, daži padomi tiem, kuriem karstais ūdens nav problēma, lai triviālo vannas istabu pārvērstu par pirts.

✓ Nav ieteicams vannoties tūlit pēc sātīgas maltītes, tā radīsies lieka slodze jūsu kūnā. Optimālā ūdens temperatūra vannā — 35-37 grādi. Pārāk karsts ūdens tikai kairinās jūsu ādu un nelabvēligi iedarbosies uz sirdi. Toties siltā vannā ādas poras viegli atveras un ātri attīrās. Vairāk par 10 vai 15 minūtēm gan nav ieteicams maigoties vannā, jo — kas par daudz, tas par skādi.

✓ Lai apvienotu patīkamo ar lietderīgo, pievienojet ūdenim kosmētiskos līdzekļus (aromātiskās eļļas, putas, sāļus), kuri atsvaidzinās ādu un dos ārstniecisku efektu. Daudzi preparāti vannai un dušai izgatavoti izmantojot augu valsts eks-traktus. Tonizējošs efekts ir ekstraktiem no skujām, rozmarīna, lavandas, liepu ziediem.

Ārstniecisku uzlējumu varam sagatavot arī paši. Trīs saujas zāļu jāapplej ar vārošu ūdeni un jātūr tā 15 minūtes. Pēc tam jānofiltrē un droši var liet vannā (sausās zālēs nevajag vārīt, jo tad āteriskās eļļas zaudē savas labās ipašības).

✓ Piparmētru, arnikas, rozmarīnu un timiāna maisījumi tonizējoši un atsvaidzināti iedarbojas uz nerviem un ādu, kā arī dod patīkamu ķermenā aromātu.

✓ Bezmiega gadījumā droši sagatavojiet sev vannu ar liepu ziedu uzlējumu. Tikai pēc tam nevajag skaloties dušā, bet noslaucīties divi un doties gulēt.

✓ Nestabilas nervu sistēmas gadījumos ārsti rekomendē citrona vannas. Nemiet piecus citronus ar visu mizu, sagrieziet šķēlītēs un aplējet ar aukstu ūdeni uz divām stundām. Nokāsto šķidrumu pielejiet vannai. Tas nomierinās organismu, mitrinās ādu. Tikai pārāk aizrauties ar citroniem gan nevajadzētu.

✓ Ir pilnīgi pietiekami vannoties vienu vai divas reizes nedēļā. Cītādi āda zaudē savas dabiskās aizsargspējas. Kaitīga ir arī pārlieku biežā poru paplašināšana. Toties siltā dušā var mazgāties kaut vai katru dienu, tikai pabeigt šo procedūru ieteicams ar aukstu vai vēsu ūdeni.

Noreibstiet!

Vienmēr vajag būt noreibušam. Tā ir visa gudrība. Lai nejustu drausmīgo laika nastu, kas liec jūsu plecus lejup un spiež pie zemes, vajag reibt bez pārtraukuma. Bet no kā? No vīna, no dzejas, no milstības — kā paši gribat. Bet jānorreibst...

Un, ja kādreiz uz greznas pils kāpnēm, grāvmalas zaļajā zālē, jūsu istabas krēslainā vientulībā jūs mostaties un reibums jau ir zudis, vaicājet vējam vai vilnim, vai zvaigznei, vai putnam, vai pulkstenim, vaicājet visam, kas zūd, un visam, kas cieš; visam, kas virpuļo, visam, kas dzied, visam, kas runā; vaicājet, cik ir pulkstenis; un vējš un vilnis, un zvaigzne, un putns, un pulkstenis atbildēs jums: ir stunda, kad jānorreibst! Lai netaptu par cietējiem, Laika vergiem, noreibstiet bez mitēšanās! No vīna, no dzejas, no tikuma — kā jums labāk tūk.

Šarls Bodlērs

Bet senāk bijis tā...

Kā tad bijis senāk? Laiks ir tā aizsteidzies, ka par ļoti daudzām lietām tagad varam uzzināt tikai no vecām grāmatām, nodzeltējušiem rakstiem un tā, ko, spēkus neželodami, savākuši muzeju darbinieki.

Šis tas interesants sakrājies arī Preiju vēstures un lietišķas mākslas muzejā. Vispirms ielūkosimies «Latvju rakstu» 3. sējumā.

Pirts

Pirts ceļ pēc iespējas ūdens tuvumā: upītes vai dīķa malā. Pirts celšanai lieto mazvērtīgāku materiālu, tievākus un mazāk izturīgus kokus. Jums pirtij parasti no skaidām vai dēļiem. Pirts sastāv no divām daļām: no pirtspriekšīnas, kas ļoti bieži izpilda nama vietu, un no pašas pirts. Pirts ieeja parasti no priekšīnas. Vienā pirts kaktā zema no akmeņiem krauta krāsns. Otrā stūri lāva un gar sienām soli. Priekšīnā gar sienām atkal soli, kur ģērbjoties atsēsties. Pirts apgaismota ar mazu lodziņu.

Dažās pirtīs virs griestiem ierikota sevišķa ierīce iesala kaltēšanai, saukta «āznīca» (Latgalē — «īsalneica»).

Pirts kurina parasti sestdienās. Kad krāsns pietekoši izkurējusies, tad uz brīdi attaisa durvis, lai iziet sūrie dūmi. Kad dūmi izgājuši un pirtī patīkams siltums, tad var iet pērties.

Auksto ūdeni sanes no tuvējās upes vai dīķa kādā mucā, silto ķem no mājas līdz. Lai panāktu lielāku siltumu peroties, uzmet uz krāsns akmeņiem kausu ūdens. Maizes smaržu dabū, kipīti alus uzšaujot uz ceriem. Peras ar slotām, kas sasietas no lapainiem bērzu zariem.

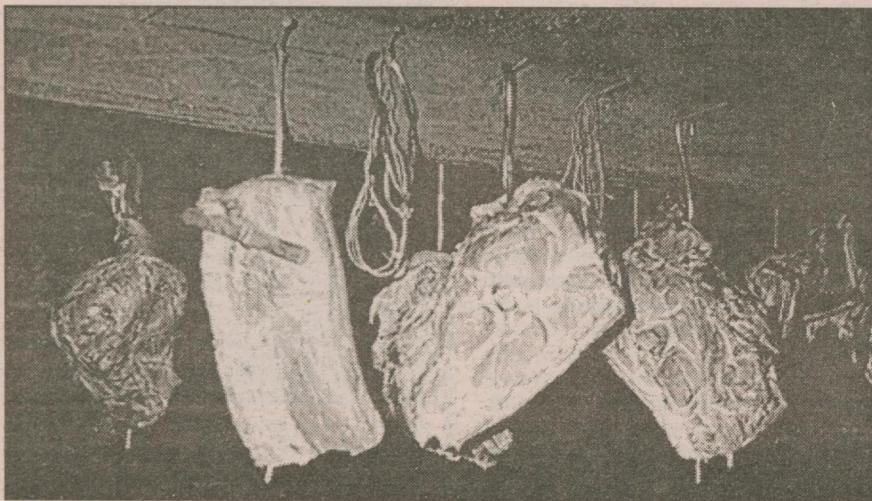
Iesala taisīšana un alus darīšana

Vispirms sagatavo iesalu. Kubulā saber vajadzīgo miežu daudzumu, aplej ar akas ūdeni un liek stāvēt 24 stundas. Ūdeni pēc tam nolaiž un miežus tur 12 stundas bez ūdens. Tad saber izmirkus graudus mēreni siltā vietā nelielā blāķī, lai izdigst; kad miežiem galos parādās asni, tos «izstiepi» plānāk uz grīdas. Dīgšana parasti ilgst 3 diennaktis, un šai laikā miežiem saaug vidēja garuma asni. Tad iesalu aizvāc uz pirts augšu un ieber iesalīcā, kur to žāvē dienu un nakti. Sažāvēto iesalu samāj dzirnavās.

Samalto iesalu nosver un saliek kubulā. Tur iesalam lej virsū vārtu ūdeni, to pāstāvīgi maisot, kamēr drabības izmirkst un ir tik šķidras, ka iesprausta mentīte nogāžas. Kubulā virs salmu kārtas ieber apīnu. Uz 80 mārciņām iesala — 1 mārciņa apīnu.

No viena puda iesala var izdzīt 4-5 spaiņus alus. Pēc tam alu atdzisina izslaukta piena siltumā, pieliek raugu un ļauj rūgt. Pēc diennakts alus ir norūdzis. Tad to pilda mucās.

Gaļas žāvēšana

Gaļu žāvēšanai parasti sāla vienu līdz divus mēnešus. Gaļu izņem no sālijuma un saliek pirtī uz redelēm vai sakarina uz āķiem. Žāvē, jo ilgāk, jo labāk.

Pirts tad kurina ar alkšņu vai apses malku. Skuju koku malka neder, jo dod kvēpumu. Gaļu pēc vajadzības apgrīz, lai labāk izžāvētos. Lai uzglabātu izžāvētu gaļu, to pakar klēti pie griestiem.

Dzemdības pirtī

Tie paši «Latvju raksti» stāsta, ka senos laikos dzemdības arī parasti notikušas pirtī. Šo veco laiku parašu uzturēja senie apstākļi, kad vēl dzīvojuši rijās vai dūmu istabās vienā telpā visa ģimene kopā. Tāpēc par mierīgu, siltu un tīru vietu tika izraudzīta pirts, ko vecie ļaudis cīna un tur par miesas baznīcu.

Pirms radībām pirts parasti izkuriņāja, izlaida dūmus, izvēdināja un grīdu izklāja ar salmiem. Dzemdētājai paklāja paladziņu.

Pēc pirts

Patīkami pērties tīrā pirtī, tāpēc labs saimnieks vienmēr ievieš kārtību un tīribu pēc pirts baudišanas — ar ūdeni noskalo lāvu un mazgāšanās vietu, izvēdina telpas. Ja pirts lieto tikai viena ģimene, tad pamatiņā telpu tīrišanu veic reizi vai divas mēnesi.

Koka virsmas mazgā ūdenī, kurā ir izšķidināts nedaudz veļas mazgāšanas lidzekļa. Ja ir kāds rūsas plankums, tad nepieciešams kāds cits tīrišanas paņēmiens. Taukainās vietas vispirms nomazgā ar siltu ūdeni un ziepēm, pēc tam noskalo ar aukstu ūdeni, kam pievienots nedaudz etiķa. Etiķi vienmēr izšķidina aukstā ūdenī, jo no silta tas ātri iztvaiko. Tomēr jāievēro, ka vannas emalja un ūdens krāni nemil etiķa skābumu.

Arī logus vispirms mazgā ar siltu ziepju ūdeni, tad skalo ar aukstu ūdeni, kuram pievieno etiķi. Tā mazgā arī pirts traukus.

Mājas apstākļos dezinficēšana nav nepieciešama. Pētījumi pierādījuši, ka baktērijas atgriežas jau pēc divām stundām. Turklat daži lidzekļi satur hloru, kas var kairināt elpošanas ceļus un audus.

(No žurnāla «Mūsmājas»)

Konkurentus vajag, lai neiesūnotu

Līvāniešiem esot iespēja savus ikdienas sārpus nomazgāt vairākās pirtīs, taču plašākai auditorijai tādas informācijas iegūšanas iespējas nav sniegtas. Pēc neoficiālām ziņām, Līvānos darbojas četri šāda veida uzņēmumi, pie kam vienā no tiem var ieklūt tikai «pastāvīgi» klienti, kuriem tiekot piedāvāta iespēja noīrēt atsevišķu numuriņu un iemalkot lētus spirtotos dzērienus. Lai nu kā, bet, «Zaļās lapas» pāršķirstot, vienīgā vieta, kur sastopamies ar vārdu «pirts», ir firmas «Paozoli» sniegtu pakalpojumu sarakstā.

Kādreizējā nožēlojamā grausta vietā šobrīd pietiekīgi labi sadzīvo divas celtnes — vecā pirts ēka, kura savu mūžu, šķiet, būs jau nokalpojusi aizvadītajos gadu desmitos, un jaunā, Vitālija Gabrāna celtā pirts, kuras funkcijas laika gaitā tiks paplašinātas līdz veselam sadzīves pakalpojumu, tirdzniecības un atpūtas kompleksam. Taču tie ir tikai plāni, jo šābriža realitāte liecina, ka iesāktai bizness nemaz tik ienesīgs nav, jo, kā Vitālijs teica, «Līvānos neko nevar iepriekš aprēķināt, šeit ir tikai dzīvības vilkšana, izdzīvošana». Tomēr ikvienu, kurš nolēmis apmeklēt šo mazgāšanās iestādi, sagaida tīriņa un sakoptība, elegantas mazgāšanās telpas un mājīgs bāriņš, kura centrālās atbaidis jebkuru «lētas dzertuvē» mīlotāju. Firma «Paozoli» klientiem tiek piedāvāti arī veļas mazgātavas un ķīmiskās tīritavas pakalpojumi.

Ciņa ar naudas un pieredzes trūkumu

Vitālijs Gabrāns Līvānos bija pirmais, kas privatizēja uzņēmumu. Viņš pats šo laiku vairs negrib ne acerēties, ne arī piedzīvot vēreiz. Neešot domājis, ka ies tik grūti. Izsolē 1991. gadā pirts esot maksājis tikai 800 rubļus, taču, pamazām izpērkot šo objektu, tā cena sadārdzinājusies līdz vienam miljonam rubļu «repšos». Labi vēl, ka bijuši savi kontakti Jēkabpils padomju armijas daļā, no kurienes uz Līvāniem veda mazgāt veļu, tas bijis ievērojams finansiāls atspaidis. Atstājot Latviju, virsnieki Vitālijam piedāvāja par lētu naudu pārēdot mašīnas, pat helikopteri par

8000 dolāriem. «Mani tas nemaz neinteresēja», saka Vitālijs, «man vajadzēja naudu.»

Vitālijam nācās cīnīties gan ar naudas, gan pieredzes trūkumu. Ja būvniecības darbi viņam nebija sveši, tad ar veļas mazgāšanu gan esot gājis grūtāk. Vitālijs atceras: «Saprāšanas man nekādas nebija, cik tā pulvera jāliek, cik ziepes. Es palāvos uz strādniekiem. Paturēju labākos kadrus, pēc tam mācījos no viņiem visu, kas jādara. Ar ķīmisko tīritavu gāja trākā. Attraipotājs bija, bet cilvēka, kurš varētu strādāt par mašīnas operatoru, nebija. Sameklēju vecu speciālistu, kurš reizi nedēļā nāca un mācīja mani kā skolnieku. Tagad es pats protu šo darbu paveikt, bet nevaru Līvānos atrast nevienu, kurš spētu šādu darbu apgūt, lai pēc tam arī strādātu.»

Ar skatu nākotnē

Pati pirts aizņem tikai daļu no pirmā stāva. Daudz kas vēl tikai būs. Ir paredzētas atsevišķas kabīnes ģimenēm, «krievu» pirts, zāle ar baseinu, iekārtota senlaicīgā stilā. Ari viesnīca jau top, jo Vitālijs Gabrāns nepieder pie cīkstētājiem, viņš uzkata, gan jau Līvānos ar laiku atjaunosis rūpniecība, tad šāda veida pakalpojumi būs vajadzīgi. Jautāts, kas īsti viņu stimulē uzņemties tik lielas rūpes un izdevumus, viņš atbildēja: «Man bērni aug, viņiem no kaut kā būs jāsāk.»

Uzvedība pirtī

Mainījusies laiki, mainījusies arī dzīve ap mums. Bet cilvēks pats taču nav mainījies. Varbūt jums tomēr noderēs kaut dažas no senču krātajām dzīves gudribām. Tos gan sauc par ticējumiem, bet faktiski tā ir uzkrātā pieredze.

✓ Pirts jāiet vecā mēnesi, tad nenievēs āda.
✓ Ja pirts peras ar jaunu bērza slotu, tad mīsa paliek balta.
✓ Pirts nesvilpīg, lai nesasauktu velnus.
✓ Pirts, tur, kur izlej mazgāšamo ūdeni, vajag trīs reizes nosplauties, tad nepiemetas slimība.
✓ Pirts nedrīkst viens otru saukt vārdā, bet par vilcienu, jo tad nepiemetīsies jaunums.
✓ Kas pirts ūdeni dzer, tam māte bez valodas mirst.

✓ Pirts nedrīkst mīzt, tad acis asaro (iztek).
✓ Pirts, tāpat kā baznīcā, nedrīkst nelabi izturēties (pirst).
✓ Pēdējais ūdens, kas paliek pirts, ir derīgs pret visādu ļaunumu pie cilvēkiem un lopiem.
✓ Ja pirts spļauj, tad metas augoni.
✓ Pirts ir zemnieka dakters. Ja nebūtu pirts un rutku, tad dakters brauktu zelta ratiem.
✓ Lai ļaunums nepiesistos, tad, pirts ġērbjoties, vajagot vienmēr drēbes gabalu aģāmī uzvilkst.
✓ Kad izkuria pirts, tad jāizņem no krāsns apdegumi un jāpiespraud kurmjū rakumi, tad kurmjū vairs zemi nerokot.
✓ Ja pa sapniem mazgājas pirts vai netīra ūdeni, tad dabū kādu slimību.
✓ Pirts nevajag kreklam pogas pogāt ciet, tad ātri viss aizmirstas.

«PŪRA LĀDE» piepildīja

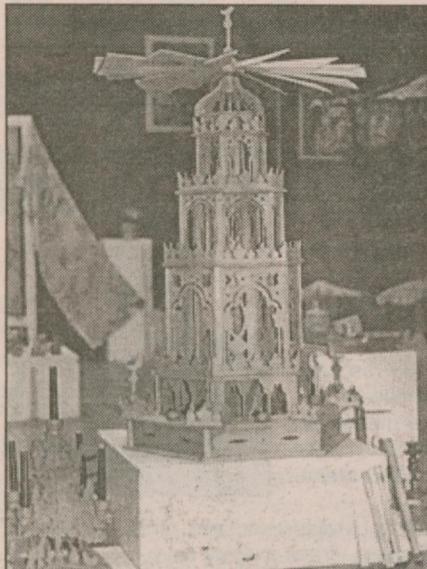
Līvija Rancāne, Maija Dziesma,

Lidija Kirillova.

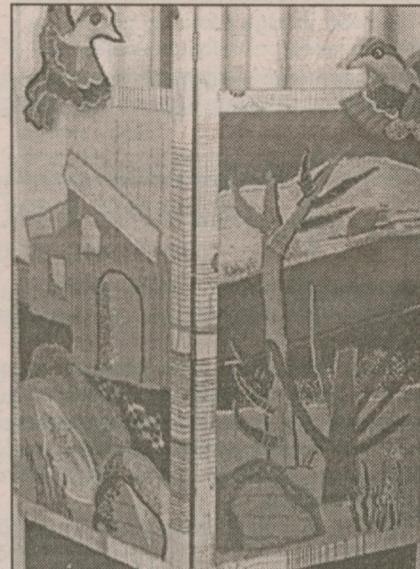
Silvijas Berezovskas zīmējumi,

Jāņa Silicka un Igora Pliča foto

«Nāc un vizi varavīksnē»

● Jaunsilavu pamatskolas kokapstrādes pulciņu dalībnieku gatvotais darbs «Sapņu pils». Skolēni strādājuši Jāņa Zvirbuļa vadībā.

● Līvānu bērnu un jauniešu centrā Natālijas Vuškārnieces vadībā tapis filozofisks darbs «Cilvēka mūzs kā putna lidojums».

Preiļu bērnu un jauniešu centrā atklāta skolu un ārpusskolas iestāžu vizuālās un lietiskās mākslas pulciņu audzēkņu darbu izstāde «Nāc un vizi varavīksnē». Nosaukums un izstādes nolikums tapis Valsts jaunatnes iniciatīvu centrā, Latvijas bērnu talants un spējas vizuālajā un lietišķajā mākslā tādējādi nodotas plašam vērtējumam. Vispirms izstādes notika skolās, ārpusskolas iestādēs, tagad — rajona posmā. Labākie darbi nonāks novada izstādē, bet pēc tam, mācību gada noslēgumā viisu novadu krāsas iemirdzēsies kopīgajā valsts mēroga izstādē.

Preiļu bērnu un jauniešu centrā darbi pienākuši no 15 rajona skolām, no Līvānu bērnu un jauniešu centra, un neatpaliek arī paši saimnieki. Kopumā izstādē aplūkojami apmēram 200 eksponāti — keramika, zīmējumi, ādas plastika, darbi no metāla, koka, tekstīlijas un tamlīdzīgi.

2. martā strādāja vērtēšanas komisija, kas atlasijs darbus novada izstādei Rēzeknē. Bet visiem pārējiem interesentiem šī patiešām vienreizējā bērnu jaunrade aplūkojama līdz 6. martam, kad

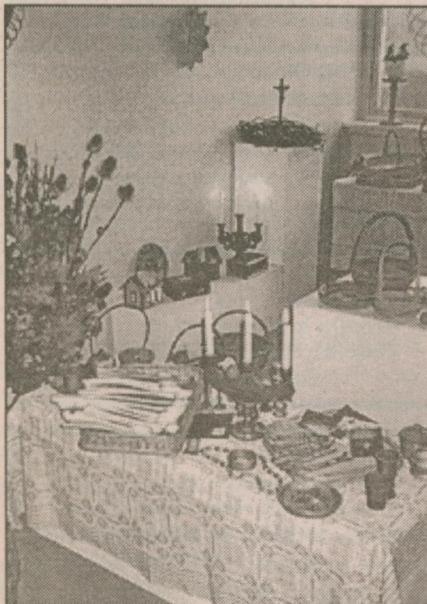

● Preiļu bērnu un jauniešu centra tekstilmākslas pulciņa audzēkņu batikotie audumi par tēmu — 12 Zodiaka zīmes. J.Silicka foto

paredzēta labāko darbu autoru apbalvošana, kā arī tēru šovs.

L.Rancāne

Amatnieku biedrībā jauna izstāde

● Svētdienīgu noskaņu rada liecas, kuru tapšanā ielikts sirds siltums, kas amatnieka rokām apglāstītas, acīm apmīlotas. Skats no kokgriezēju un pinēju darbu izstādes Preiļu amatnieku biedrībā.

L.Rancāne

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Preiļu dome

◆ 4. martā kultūras un sporta komitejas sēde. Sākums pulksten 15.00.

Rajona padome

◆ 6. martā administratīvās komisijas sēde. Sākums pulksten 10.00.

◆ 9. martā Rēzeknes augstskolā stipendiju pasniegšana Preiļu rajona labākajiem studentiem.

◆ 11. martā rajona padomes sēde. Sākums pulksten 10.00.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs

◆ 6. martā skates «Nāc un vizi varavīksnē» noslēgums un tēru šovs. Sākums pulksten 11.00.

◆ 10. martā rajona skolēnu pašpārvalžu līderu seminārs. Sākums pulksten 10.00.

Rajona sporta klubs «Cerība»

◆ 5. martā rajona skolu sacensības «Drošie un veiklie». Sākums pulksten 10.00.

◆ 6. martā treneru padomes sēde. Sākums pulksten 10.00.

◆ 6. un 7. martā rajona vieglatlēti piedalās starptautiskajās vieglatlētikas sacensībās Lietuvā, Kauņā.

◆ 7. un 8. martā «Preiļu kausa» izcīņa minifutbolā. Spēlē 1986. gadā dzimušie zēni. Sākums pulksten 10.00.

◆ 7. un 8. martā Preiļu čempionāts minifutbolā, pusfināls. Sākums pulksten 18.00.

◆ 8. martā Latvijas čempionāts volejbolā. Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija — Preiļi.

◆ 9. martā rajona skolu sacensības volejbolā. Vidusskolām notiks Līvānu 1. un 2. vidusskolā, pamatskolu komandām — «Cerība». Sākums pulksten 10.00.

◆ 10. martā «Drošie un veiklie» — novada spēles Rēzeknē.

Rajona skolu valde

◆ 2. martā olimpiāde latviešu valodā un literatūrā 5.-8.klasēm Preiļu 1. pamatskola. Sākums pulksten 10.00.

◆ 4. martā olimpiāde svešvalodā (mutvārdos) Preiļu 1. pamatskola. Sākums pulksten 10.00.

◆ 6. martā novada olimpiāde svešvalodā (krievu valodā). Notiks Rēzeknē.

◆ 9. martā skolēnu zinātnisko darbu latviešu valodā un literatūrā aizstāvēšana un vērtēšana. Sākums pulksten 10.00. Skolu bibliotekāru seminārs Preiļu 1. pamatskola. Sākums pulksten 12.00.

◆ 11. martā olimpiādes mājsaimniecībā 9. klašu zēniem (1. pamatskolas darbnīcas) un 9.-12. klašu meitenēm (skolu valdes zālē). Sākums pulksten 10.00.

Preiļu tehniskās jaunrades centrs

◆ 2. - 9. martā jaunāko klašu tehniskās modelēšanas pulciņu darbu izstāde.

Slāvu kultūras biedrība

◆ 7. martā Preiļu bērnu mūzikas skolas zālē atpūtas vakars «Sieviete un vīrietis». Sākums pulksten 18.00.

Vārkavas tautas nams

◆ 7. martā groziņu vakars. Koncertā «Pavasara noskaņas» piedalās Višķu, Upmalas, Vārkavas pagastu folkloras ansamblji. Ballē spēlē R.Kairāns.

Līvānu kultūras nams

◆ 8. martā kamerkora «Ave sol» koncerts. Sākums pulksten 16.00.

Informāciju sagatavoja L. Rancāne

Krustvārdu mikla

Sastādījis

Pēteris Pīzelis

Horizontāli

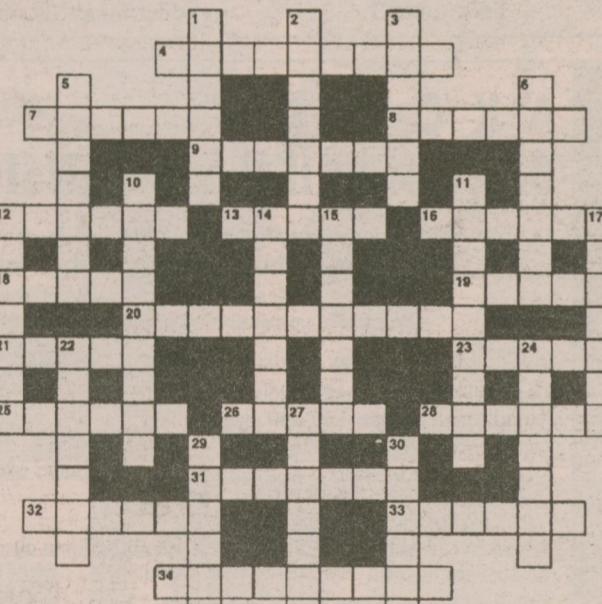
4. Latviešu rakstnieks, lugas «Skroderdienas Silmačos» autors. 7. Itālijas pilseša, kurā atrodas pasaulevans operateātris. 8. Klejojošu čigānu nometne. 9. Turpmākās izredzes, iespējas. 12. Mācību telpas. 13. Latviešu komponists (1946), J.Ivanova prēmijas laureāts 1990. gadā.

16. Agrīna ēdama sēne. 18. Valsts Āzijā. 19. Nebrīve. 20. Valsts Eiropā. 21. Tēls Elinas Zālītes romānā «Agrā rūsa». 23. Pārtikas produkts. 25.

Silīkeidigo kārtas saldūdens zivis. 26. Priekšmetu sašaurinātās beigu daļas. 28. Porains. 31. Latviešu rakstniece, romāna «Lazdu laipa» autore. 32. Ezers Vidzemē Centrālajā augstienē. 33. Nomāt nekustamo ipašumu. 34. Artilērijas apakšvienības.

Vertikāli

1. Kārīgs. 2. Krievu aktieris (1940), Atosa lomas atveidotājs populārajā teleseriālā «D'Artanjans un trīs musketieri». 3. Bandu dzimtas sakāugi. 5. Latvijas nacio-

nālais putns. 6. Aizdevums. 10. Baumas, tenkas. 11. Neattapīgs, neveikls cilvēks.

12. Latviešu aktrise (1941), Lauras lomas atveidotāja mākslas filmā «Ezera sonāte».

14. Graudzāju dzimtas pļavu augi. 15. Kuģa virtuve. 17. Poļu nacionālās operas pamatlīcis (1769-1854). 22. Pasaules lielākā upe. 24. Ieceļot kādā valstī, lai apmestos uz pastāvīgu dzīvi. 27. Mirušo pazemes valstība sengrieķu mitoloģijā. 29. Mājputni.

30. Laužņi ālinķu ciršanai.

25. februāra numurā publicētās miklas atminējums

Horizontāli. 2. Zālītis. 6. Durbe. 7. Kaupo. 8. Mārciņa. 10. Dargani. 12. Ostgoti. 15. Nagli. 16. Adaptēt. 18. Nacisms. 20. Masts. 21. Ešafots. 24. Apsusēt. 26. Īpašumi. 27. Slēpt. 28. Krons. 29. Iesauka. Vertikāli. 1. Burka. 2. Zemgalji. 3. Trifo. 4. Skaitīt. 5. Spert. 9. Reigans. 10. Dunkane. 11. Rigonda. 13. Optisks. 14. Izlasit. 17. Atstatu. 19. Ceolīti. 20. Mistika. 22. Šķele. 23. Spals. 25. Ēdene.

03 NEDĒLA

■ No 23. februāra līdz 2. martam Preiļu slimnīcas «ātrā palīdzība» izsaukta 135 reizes. Piecas reizes tā devusies uz traumu gadījumiem. Tostarp bijis bēdīgs gadījums. Kad «ātrē» ierādās pie kāda viršeš, kuru transporta lidzeklis bija notriecis uz ceļa Rēzekne — Daugavpils, viņš jau bija miris. Septiņas reizes palīdzība sniegtā alkoholiem. Trīs reizes izsaukumi bijuši nepamatoti. Divreiz bez vajadzības ārstu sauķuši piedzērušies, trešājā gadījumā kāds izsaucis medikus un pats aizmucis.

■ Uzņemšanas nodaļā pēc palīdzības griezušies desmit, septiņiem no viņiem bijušas dažāda veida sadzīves traumas, trīs — ar roku vai kāju lūzumiem.

■ Slimnīcā ievietoti 88 cilvēki. 14 no viņiem bērni. Smagākais gadījums noticis ar trīsgadīgu mazulīti no laukiem, kura guvusi termiskus applaucējumus. Meitenite atrodas reanimācijā. Kirurgiskajā nodaļā ārstējas slimnieks, kam no celtņa uz galvas uzkrītis smagums. Kāds cits nejauši iedzēris etiķa esenci un guvis barības vada apdegumus. Terapijas nodaļā ievietoti divi slimnieki, kam slikti kļuvis pārliecīgas alkohola lietošanas dēļ.

■ Dzemdību nodaļā piedzimušas sešas meitenes un viens puika.

L.Rancāne

Vairumtirdzniecības bāze
«Faktorijs» Preiļos, Rēzeknes ielā 4
un bāzes veikali «Prestižs» un
«Aleks» aicina pilsētas iedzīvotājus
un firmas uz pavasara tirdzniecību.
Lielā izvēlē pārtikas preces.

Zemas cenas:

vairumpirc. mazumpirc.

● fasēti augstākā labuma Dobeles militi (2 kg)	Ls 0,58	Ls 0,61
● fasētais Jelgavas cukurs	Ls 0,43	Ls 0,45
● Doles makaroni (0,4 kg)	Ls 0,23	Ls 0,25
● augu eļļa «Ellio» u.c.	Ls 0,63	Ls 0,66

Tālr. 21394.

Iepērk gaļu.

Augstas cenas. Samaksa tūlitēja.
Izbrauc pie klienta.
Tālr. 14173.

Pārdod

Ford Sierra, 1,6, 1986. g. Tālr. 21525;
VAZ-2105. Tālr. 21595;
VAZ-2102. Tālr. 18133;
kombaina «Niva» ātrumkārbu, sekciju. Tālr. 24455;
«Nivas» blekus. Tālr. 23323 vakaros;
traktoru DT-75 ar uzkarī. Tālr. 21994;
gāzbetona blokus, silikātkieģeļus, šiferi. Tālr. 43554, 42544;
privatizētu trīsistabu dzīvokli Preiļos vai maina
pret automašīnu. Tālr. 22513;
govi «Sakaiņos». Tālr. 10553.

Sestdiens, 7. marts
Preiļu tirgū pārdos paklājus
un grīdas celiņus. Tos varēs
pasūtīt vēlamā krāsā pēc
izmēra vai zīmējuma.
Loti labas cenas!

No 1998. gada 1. marta tiek
paaugstinātas lopu pieņemšanas
cenas a/s «Daugavpils gaļas
kombināts» pēc dzīvvara kopā ar
12% kompensāciju.

Liepollo:

- I kategorijas Ls 0,405,
- II kategorijas Ls 0,27.

Jaunlopi:

- ekstra klase Ls 0,56,
- I klase Ls 0,505,
- II klase Ls 0,48.

A/s «Daugavpils gaļas kombināts»
Jēkabpils filiālē pēc kautķermenē
svara kopā ar 12% kompensāciju.

Liepollo:

- I kategorija Ls 0,90,
- II kategorija Ls 0,63.

Jaunlopi:

- ekstra klase Ls 1,06,
- I klase Ls 0,99,
- II klase Ls 0,99.

Cūkas:

- I kategorija Ls 1,34,
- III kategorija Ls 1,03,
- IV kategorija Ls 1,14.

Lopus pieņem pēc lepriešējās
pierakstišanās. Tālr. uzziņām 47571.

Pērk liepollo, cūkas,
aitas, teļa gaļu.

Samaksa uz vietas. Tālr. 23679.

Par visaugstākajām cenām
firma iepērk jaunlopus,
lieollopus un zirgus.
Ir piemaksas. Samaksa tūlitēja.
Tālr. 55658.

Izsakām sirsniņu pateicību visiem, kas
sniedza mums palīdzību un dalījās mūsu
bēdās, pavadot mūžības ceļā Leonu Lu-
kaševiču.

Sieva, meitas

Pērk papirmalku un bērza finier-
klučus mežā un mežā pie ceļa.
Tālr. 23743,
mob. tel. 29-355766.

Pārdod: miglotājus, minerālmē-
lu kliedētājus, kartupeļu stāditājus, siena
grābekļus, «Julas», arkus, preses šķori,
universālās dzīravas, kartupeļu rokamās
mašinas, MTZ rezerves daļas. Tālr. 48546.

+ JĀZEPS BRŪVERS
(02.07.47.-27.02.98.)

Cik ilgi? Cik drīz? Ar dzīlām skumjām pavēstam, ka š. g.
27. februārī mūžībā aizgājis mūsu dienesta biedrs Jāzeps
Brūvers.

Te pat, Saunas pagastā aizsācies Jāzepa dzīves ceļš,
beidzis Pieniņu pamatskolu, mācījies Višķu tehnikumā.

iegūtās zināšanas lietū noderēja strādājot par mehaniza-
toru gan bijušajos kolhōzos «Družba» un Ždanova v.n., gan
ilgus gadus (no 1973. gada) strādājot Preiļu SCO meha-
nizācijas iecirknī.

Ar sirdi un dvēseli Jāzeps iesaistījās jaunās brīvās Latvijas veidošanā. Grūtajās 1991.
gada barikāžu dienās plecu pie pleca kopā ar citiem viriem sargāja savu tēvu zemi.

Dibinoties Latvijā Zemessardzei, viens no pirmajiem rājonā iesaistījās tās rindās. Kopš
1991. gada decembra, kad iestājās Preiļu ZS bataljonā, nav rēķinājis ne stundas, ne
dienas, ziedoja savu brīvo laiku, lai godprātīgi veiktu sev uzticētos pienākumus.
Jāzepa darba mīlestība atzinīgi novērtēta gan ar apbalvojumiem republikas Zemes-
sardzes līmenī, gan saņemot Preiļu bataljonā Goda zīmi un diplomas.

Jāzepa valasprieks un lielā aizraušanās — sports, kuram ilgus gadus ziedoti vaj-
as-brīži, gan gūti atzīstami panākumi.

Jāzeps ir bijis gādīgs un rūpīgs ģimenes tēvs, izskolojot savas meitas Solvitu un
Kristīni.

Daudz ieceru un nodomu Jāzepam saistījās gan ar meitu nākotni, gan darbu
bataljonā.

...Bija dzīve, darbs un mīlestība...

Paturēsim gaišā piemiņā mūsu kolēģi Jāzepu.

35. Preiļu Zemessardzes bataljona kolektīvs

LĪDZJŪTĪBAS

Dalām zaudējuma sāpi ar
Annu Brūveri, VĪRU

pāragrī smiltājā izvadot.
Priekuļu pamatskola

Sirds nepukst vairs.

Bet vēl tai bija skanēt
Un acīm mirdzēt, dzīvi vērojot.

Dalām bēdu smagumu
ar Brūveru ģimeni,
JĀZEPU zaudējot.

Kaimiņi no Brīvības ielas

Aizvērās acis, kas sargāja mani,
Apstājās sirds, kas milēja mani...

Skumju brīdī esam kopā ar Annu
Brūveri, VĪRU pēkšņi zaudējot.

Preiļu 2. vidusskolas kolektīvs

Vairs tevis nav, un žēlums

sažauduz krūtis,

Kam vajadzēja tev tik agri mirt?

Bez tevis taču daudziem būt tik grūti,

Bez tevis taču daudziem sāpēs sirds.

Dalām bēdu smagumu ar Brūveru

ģimeni, JĀZEPU pāragri

smiltājā izvadot.

10. mājas kaimiņi

Izsakām dzīļu līdzjūtību Annai
Brūverei sakarā ar VĪRA pēkšņo nāvi.

Preiļu SK «Cerība» kolektīvs

Un tā mēs aizejam pa vienam,

Tik klusi, pēkšņi un uz mūžu,

Bez ceļa atpakaļ — pavismi,

Smilts klājas pāri visam.

Skumju brīdī esam kopā ar Annu

Brūveri, DZĪVESBIEDRU

smiltājā izvadot.

Preiļu un Līvānu pilsētas

skolu grāmatveži

Viss, kas bija, nu atdots,

Celš aprāvies pusceļā.

Mums tavas steidzīgās dienas

Atmiņas jāsaglabā.

Izsakām līdzjūtību Annai Brūverei,

no VĪRA atvadoties.

Aizkalnes pamatskolas kolektīvs

Mīlo tēti, kādēļ tu apklausī,

Kādēļ par tevi egles zars skumst?

Kādēļ ritos, dienās un vakaros

Nebūsi turpmāk kopā ar mums?

Sērojam kopā ar Solvitu Brūveri un

viņas ģimeni, TĒTI smiltājā izvadot.

Jasmuižas muzeja kolektīvs

Cilvēku dvēselēs sāpes būs mūžam...

A.Čāks

Izsakām līdzjūtību Annai Brūverei,

VĪRU mūžībā pavadot.

Preiļu BJC kolektīvs

Paliek neatbildēti «kāpēc»,

Paliek neizsāpētas sāpes.

C.Dinere

Izsakām līdzjūtību Annai Brūverei,

VĪRU smiltājā guldot.

Salas pamatskolas skolotāji

Viens mūža ir pēkšņi iris,

Un otra nebūs vairs.

Skumju brīdī esam kopā ar Annu

Brūveri, VĪRU aizsaulē pavadot.

Preiļu arodvidusskolas kolektīvs

Izglītības darbinieku

arobiedrības padome